

Autovadītāju ievēribai: rudenī dzīvnieki biežāk iznāk uz ceļa

Publicēts: 01.10.2024.

Rudenī dzīvnieki ir biežāk sastopami pie ceļa – pārnadžiem (aļņiem un staltbriežiem) sākas riesta laiks, tāpat dzīvnieki iznāk ēst ābolus, kas aug ceļmalās, un citu lauksaimniecības produkciju. Līdz ar rudens iestāšanos pasliktinās arī redzamība – rītos vēlāk paliek gaišs, bet vakaros ātrāk satumst, biežāk līst lietus un ir migla. Tāpēc autovadītājiem ir jābūt uzmanīgiem un piesardzīgiem, īpaši posmos, kas aprīkoti ar brīdinājuma ceļazīmēm “Savvaļas dzīvnieki” un meža apvidū. Valsts ceļu tīklā ar ceļazīmēm, kas brīdina par savvaļas dzīvniekiem ir aprīkoti 98 ceļu posmi.

“Pirmie rudens mēneši ir laiks, kad cilvēkiem ir jābūt ļoti uzmanīgiem, gan vadot automašīnu, gan pastaigājoties mežā. Tagad aļņiem un staltbriežiem ir sācies riesta laiks. Viņi daudz pārvietojas un viņu domas ir aizņemtas ar citām lietām, tāpēc nepievērš uzmanību transporta līdzekļiem uz ceļa un arī cilvēkiem. Riesta laikā meža dzīvnieki pār ceļu var pārvietoties ne tikai krēslas stundās, bet arī no rītiem un pa dienu,” skaidro Latvijas Mednieku savienības (LMS) valdes priekšsēdētājs Jānis Baumanis.

Viņš norāda, ka parasti vietās, kur ceļu bieži šķērso meža dzīvnieki, ir izvietotas attiecīgas ceļazīmes. Dzīvnieki mēdz uzturēties vietās, kur pļavas un tīrumi robežojas ar meža masīvu vai arī vienā pusē ir mežs, bet otrā pusē apstrādāts lauks, piemēram, ar kukurūzu. Dzīvnieki dodas pāri ceļam, lai barotos šajā laukā. Autovadītājiem ir jābūt uzmanīgiem arī mežainos apvidos un ceļa posmos ar nelielu attālumu starp ceļa nomali un kokiem vai krūmiem. Valsts meža dienesta dati arī liecina, ka biežāk sadursmes ar dzīvniekiem notiek vietās, kur ceļa tuvumā ir upe.

“Tomēr ne tikai lielie meža dzīvnieki mēdz izskriet uz ceļa, rudenī arī mazie dzīvnieki kļūst aktīvi un viņiem patīk uzturēties ceļu tuvumā. Lapsas un jenotsuņus pievilina, piemēram, jau notriektie un vēl nesavāktie dzīvnieki, kas kļūst par viņu barību. Arī ceļmalā augošās ābeles rudenī piesaista dzīvniekus,” stāsta J. Baumanis. Viņš arī piebilst, ka galvenie iemesli, kāpēc rudenī ir grūtāk pamanīt dzīvniekus ceļmalās, ir tas, ka dienas kļūst īsākas, krēslā redzamība pasliktinās, bet visbiežāk tieši tas ir laiks, kad dzīvnieki pārvietojas pāri ceļam. Rudenī arī biežāk līst. Līdzko uzsnieg sniegs, redzamība uzlabojas.

Kā rīkoties, ja uz ceļa sastapts dzīvnieks

“Ieraugot meža dzīvniekus ceļa malā, autovadītājiem ieteicams samazināt braukšanas ātrumu, jo dzīvnieka reakcija un kustības nav paredzamas. Ātruma samazinājumam ir jābūt diezgan pamatīgam, lai nepieciešamības gadījumā autovadītājs spētu vai nu ātri apstādināt transportlīdzekli, vai nu veikt drošu apdzīšanas manevru,” stāsta *Drošas Braukšanas Skolas* (DBS) vadītājs Jānis Vanks. No tiem dzīvniekiem, kas ir augumā līdz motora pārsegam, ja ir bīstami izvairīties, nevajag to darīt. Ir tikai jābremzē. Savukārt no tiem dzīvniekiem, kuri augstāki par motora pārsegu un pie trieciena var trāpīt priekšējā stiklā, ir jāmēģina izvairīties.

Arī J. Baumanis norāda, ka gadījumā, ja autovadītājs ceļmalā vai uz ceļa ir pamanījis meža dzīvnieku, ir jāsamazina ātrums, bet nedrīkst veikt straujus manevrus. “Ja dzīvnieks neiet prom, var mēģināt *pīpināt* vai pavisam lēnām apbraukt pa pretējo joslu, ja netuvojas citas automašīnas, bet, kā jau minēju, nekādā gadījumā nedrīkst veikt straujas kustības,” brīdina J. Baumanis. Viņš arī uzsver – ja tas ir neliels meža dzīvnieks, tad stūre ir jātur taisni un jāsamazina ātrums, pat ja notiks sadursme, tad iznākums būs tikai notriekts bebrs, bet cilvēki paliks neskarti. Ir bijuši gadījumi, kad autovadītājs, vēloties izvairīties no sadursmes un paglābt dzīvnieku, veic straujus manevrus un beigu beigās iebruc grāvī.

Ja ceļam pārscrien dzīvnieks, nekavējoties jābremzē, jo šim dzīvniekam var sekot vēl viens!

Ja noticis negadījums

Ja tomēr ir noticis ceļu satiksmes negadījums (CSNg) ar dzīvnieku, kurā ir cietušie, un transportlīdzeklis nevar turpināt ceļu, par to jāinformē Valsts policija, zvanot pa tālruni 110 vai 112. Nekādā gadījumā nedrīkst atstāt notikuma vietu, jo šāda situācija ir uzskatāma par ceļu satiksmes negadījumu, norāda Valsts policija (VP). VP pārstāve Līna Bagdone norāda: “Ja nav cietušo un pats transportlīdzeklis var turpināt ceļu, tad pietiek ar to, ka informē Valsts meža dienestu. Tomēr, ja cilvēks pēc tam grib saņemt no apdrošinātāja kādu atlīdzību, tad ir jāzvana policijai jebkurā gadījumā. Tāpēc mēs vienmēr iesakām primāri zvanīt policijai, kas tālāk nodod informāciju arī Valsts meža dienestam.”

Redzot notriektu dzīvnieku uz autoceļa, ir jāzvana uz vienotās ārkārtas palīdzības izsaukuma telefonu 112 un jāinformē par konkrētu vietu, kurā tas ceļa satiksmes negadījums ar dzīvnieku noticis. Un glābšanas dienesta nodarbinātie informē par notikušo atbildīgos dienestus – Valsts meža dienestu un ceļa pārvaldītāju.

Ir iespējams informēt arī tieši Valsts meža dienestu, tostarp izmantojot mobilo lietotni *Mednis*. Ja atrastais notriektais dzīvnieks atrodas uz valsts autoceļa, par to var informēt VSIA *Latvijas Valsts ceļi* (LVC), zvanot uz bezmaksas diennakts infoliniju 80005555.

Notriektie mājdzīvnieki ir jānovāc īpašniekam, bet bezsaimnieka dzīvniekus saskaņā ar [Veterinārmedicīnas likumu](#) novāc pašvaldība.

Ja LVC rīcībā nonāk informācija par dzīvnieku, kas notriekts uz valsts autoceļa, lai novērstu bīstamas situācijas un nodrošinātu autoceļa tīrību, tiek organizēta beigtā dzīvnieka novākšana no ceļa vai norobežošana, savukārt notriekto dzīvnieku liķu savākšanu organizē pašvaldība.

Notriekto dzīvnieku piesavināties nedrīkst, jo saskaņā ar [Medību likumu](#) tā ir nelikumīga medījamo dzīvnieku ieguve un par to draud sods. Jāatceras, ka dzīvnieki var būt arī slimi.

Dzīvnieku žogi

Dzīvnieku žogi gar Latvijas valsts ceļiem ir izbūvēti tikai atsevišķās vietās, kopumā 60,5 km garumā. Tie atrodas pie Tallinas šosejas (A1) posmā no pagrieziņa uz Saulkrastiem līdz pagriezienam uz Zvejniekiem, Bauskas šosejas (A7) sešu kilometru garā posmā pie Dzērumiem un autoceļa Tīnūži-Koknese (P80) desmit posmos kopumā 19,2 km garumā, gar Ķekavas apvedceļu dzīvnieku žogi uzstādīti 27,5 kilometru garumā.

“Mazākas nozīmes ceļu posmos žogi netiek paredzēti, jo autoceļš ar daudziem pieslēgumiem un krustojumiem nav piemērots dzīvnieku žogu izbūvēšanai. Ja dzīvnieks pieslēguma vietā iznāk uz ceļa, žogs no efekta pārvēršas par defektu, neļaujot dzīvniekam tikt atpakaļ mežā. Pieslēgumu vietas ir jāapriko ar vārtiem, žogi rūpīgi jāuztur, jo bojājumu vietās dzīvnieki tiek uz ceļa. Žogus bojā krītoši koki, riestojoši aļņi un arī cilvēki. Žogu izbūve un uzturēšana ir dārga un uz vairākuma Latvijas ceļu neefektīva. Lai autobraucēji varētu dzīvniekus savlaicīgi pamanīt, ceļa nodalījuma josla ir regulāri jāatbrīvo no krūmiem, kokiem, kā arī jāpļauj,” skaidro VSIA *Latvijas Valsts ceļi* Būvniecības pārvaldes vadītājs Gints Alberiņš.

Ņemot vērā finansējuma trūkumu, apaugums – zāle un krūmi – gar valsts ceļiem tiek pļauts pārāk reti un ne visā platumā, kurā būtu vēlams. Zāli gar intensīvākajiem autoceļiem pļauj divas reizes veģetācijas periodā, bet gar pārējiem – vienu reizi. Šāda pļaušana izpilda minimālās prasības, kuras definētas Ministru kabineta noteikumos. Lai nodrošinātu labu pārskatāmību, tā būtu jāpļauj vairākas reizes sezonā un lielākā platumā. Lai piecu gadu laikā pilnībā izkoptu visu valsts ceļu nodalījuma joslu no krūmiem un cita apauguma, būtu nepieciešami papildu 30 milj. eiro (uz pieciem gadiem), savukārt lai pēc tam uzturētu visu šo teritoriju kārtībā, vairākas reizes gadā pļaujot zāli visā nepieciešamajā platībā, papildu nepieciešami ap 10 milj. eiro gadā.

Zāles pļaušana ceļa nodalījuma joslā notiek atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem *Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli, tajos ir definētas minimālās prasības ceļu uzturēšanai.*

Autors: VSIA Latvijas Valsts ceļi Komunikācijas daļa

Saistītas tēmas

[Aktualitāte](#)

<https://www.ropazi.lv/lv/jaunums/autovaditaju-ieveribai-rudeni-dzivnieki-biezak-iznak-uz-cela>